

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שישי ד' בסיון תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

כתובות - ק"ט

1. משנה - הפוסק מעות לחתנו ופשט את הרגל, ואינו נותן מה שפסק, האם יכול החתן לעכב הנישואין ואף לא לפוטרה בגט?
 א. לתנא דמשנתנו - חכמים: תשב כארוסה עד שתלבין ראשה. אדמון: יכולה לומר אילו אני פסקתי לעצמי היה ראוי שאשב עד שתלבין ראשי, עכשיו שאבא פסק מה אני יכולה לעשות, או כנוס אותי או פטור בגט. אמר רבן גמליאל: רואה אני את דברי אדמון.
 ב. לרבי יוסי ברבי יהודה בברייתא - בפוסק מעות לחתנו, לכו"ע יכולה לומר... מה אני יכולה לעשות...
 ונחלקו במקרה שפסקה היא על עצמה - חכמים: תשב עד שתלבין ראשה. אדמון: יכולה לומר כסבורה אני שאבא נותן עלי, ועכשיו שאין אבא נותן עלי מה אני יכולה לעשות, או כנוס או פטור, אמר רבן גמליאל: רואה אני את דברי אדמון.
 ודווקא בגדולה שפסקה לעצמה אמרו חכמים שתשב עד שילבין ראשה, אבל בקטנה כופין לבעל ליתן גט.
 להלכה - חזקיה: כל מקום שאמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון - הלכה כמותו. ופירש רב נחמן לרבא שבכל מקום - אפי' בברייתא.
2. ר' זירא בשם רבה בר ירמיה: ב' דברים שאמר חנן - הלכה כיוצא בו, שבעה דברים שאמר אדמון - אין הלכה כיוצא בו. מה כוונתו למסקנא?
 שני דברי' שאמר חנן - הלכה כמותו וכמי שמסכים עמו - ריב"ז.
 שבעה דברים שאמר אדמון - יש מהן שהלכה כמותו וכמי שמסכים עמו - רבן גמליאל. ויש מהן שאין הלכה כמותו אלא כיוצא בו - כרבן גמליאל.
 בכל מקום שאמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון [בשלש הוראות]- הלכה כאדמון. אבל בארבע ההוראות שר"ג חולק עליו אין הלכה כאדמון.
3. מתני' - ראובן מערער על שדה שביד שמעון ואומר: לוי שמכרה לך גזלה ממני, והעורר עצמו חתום כעד על המכירה האם חתימתו הוראה שאינה שלול אדמון: יכול ראובן לומר לשמעון, מה שלא ערערתי כיון שממך נוח לי להוציא בדין, אבל לוי קשה ממך.
 חכמים: בחתימתו, איבד את זכותו.
 עוד שנינו - באופן שהמחזיק מכר לאדם אחר שדה הסמוך לשדה זה שעליו יש מערער וציין שגבול השדה בשדה אחר של המוכר, והמערער חתום על כך - לכו"ע איבד את זכותו, שאין לומר כאן השני נח לי.
 אמנם - באופן שמכר לעורר עצמו את השדה הסמוכה - לא איבד העורר את זכותו - כיון שיאמר אם הייתי מוחה לא היה מוכר לי, והטעם שלא מסרתי קודם מודעא שאיני מודה בזה, כיון ש'חברך חבא אית ליה' ויגיע לאוזני המוכר, וימנע למכור לי.
4. אביי: לא שנו אלא עד, אבל דיין שקיים את השטר - לא איבד את זכותו לערער. מה החילוק?
 העדים אינם חותמים על השטר אלא א"כ קראוהו, כיון שעל דבר השטר הם מעידים,
 אבל הדיינין חותמים אע"פ שלא קראוהו, כיון שמעידים רק ששטר זה בא לפנינו והעדים הכירו שהיא חתימתן.
5. מעשה בעורר שהיה כבר חתום על שדה ש'עשאה סימן לאחור' ומת, ובא האפוטרופוס שהעמיד האב לערער לטובת היתומים לפני אביי. כיצד פסק?
 איבד את זכותו לערער. אמר האפוטרופוס: אם היה אביהם חי היה טוען: רק על תלם אחד רוחב מחרישה הסמוכה לשדה הסכמתי שהיא שלך, אך לא על כל השדה, אביי קיבל את דבריו אך אמר לו תן למחזיק לפחות את התלם האחד, היה על תלם זה שורה צפופה של דקלים, אמר האפוטרופוס אם היה אביהם חי היה טוען חזרתי ולקחתי ממנו את התלם, הסכים עמו אביי וכדעת ר' יוחנן.
 אמר אביי: מי שמעמיד אפוטרופוס, יעמיד אחד כזה, שידע לטעון עבור זכויות היתומים.
6. משנה - מי שהלך למדינת הים ואבדה דרך שדהו, שהחזיקו בה בעלי שדות אחרים המקיפים את שדהו,
 אדמון: יטול לו דרך לשדהו על כרחם, אבל דרך קצרה, שלא ירבה ליטול. חכמים: יקנה לו דרך אפילו במאה מנה או יפרח באויר. מה טעמיהם?
 מדובר שהקיפו את שדהו ארבעה, וכל אחד דוחהו לשני. אם מדובר בארבעה קונים בין מארבעה מוכרים ובין ממוכר אחד לכו"ע יכול כל אחד לדחותו, ונחלקו בקונה אחד מארבעה מוכרים - אדמון: יאמר לאותו אחד, מכל מקום יש לי דרך אצלך, רבנן: יאמר בעל השדות, אם תשתוק אמכור לך במחיר סביר, אבל אם תדרוש בחינם, אבטל את קנייתך וכל אחד מהם ידחה אותך אצל השני. והובאו מעשים:
 א. מעשה - אדם אמר בשעת מיתת 'דקל לבתי' וחילקו הירושה מבלי לתת לה, סבר רב יוסף: שהדין כמשנתנו שכל אחד יכול לדחות אותה.
 דחה אביי: במשנה כל אחד יטען שהדרך היתה בצד אחר, אבל לגבי ירושה הרי האבא הטיל על כולם לתת לה - לכן יתנו לה, ויחלקו מחדש.
 ב. מעשה - אדם אמר בשעת מיתתו 'דקל לבתי' ונתנו לה היתומים שני חצאי דקלים [שהיה לאבא שותפות בדקל] שיש בהם יותר טורח - ונפסק שאכן אנשים קוראים לשני חצאי דקל - 'דקל'.